

S

U

Ç

L

U

K

i

T

A

P

L

A

R

i

KİTAP YASAKLAMA RAPORU

KİTAP
YASAKLAMA
RAPORU

02

YAYININ:

Adı.....: Kitap Yasaklama Raporu

Yazar.....: Seyit Ecirli

Fotos.....: AFP, pixabay, envato

İletişim.....:

Poststr. 2-4 60329 Frankfurt am Main

E-Mail: contact@internationaljournalists.org

Web: internationaljournalists.org

Telefon: +491791385035

İÇİNDEKİLER

3 AMAÇ

4 GİRİŞ

6 15 TEMMUZ 2016 ÖNCESİ GELİŞEN OLAYLAR

8 15 TEMMUZ 2016 SONRASI GELİŞEN OLAYLAR
KAPSAMINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

19 BASINDA KİTAP YASAKLAMA/İMHA HABERLERİ

28 CEZAEVLERİNDE KİTAP YASAKLARI VE ENGELLEMELER

30 HUKUKİ DURUM

33 SONUÇ

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı; 15 Temmuz 2016 askeri darbe girişiminden bu yana, iktidar partisinin kendisine muhalif olarak gördüğü kişileri ve grupları sindirmek ve susturmak amacıyla, ulusal ve evrensel hukuk kurallarını ihlal ederek uygulamakta olduğu kitap yasaklamalarını ve kitaba erişim engellemelerini ele almaktır.

Raporda, siyasi iktidar tarafından, Anayasa ile teminat altına alınan "İfade ve Düşünce Özgürlüğü"ne ve hukuka aykırı şekilde ülke genelinde icra edilen; kitap yasaklama, el koyma, toplatma, basım ve dağıtım yasağı getirme ve yasaklı yayın kapsamında olmamasına rağmen tutuklu ve hükümlülerin kitaba erişim haklarını engelleme faaliyetleri ve de bulundurma suç delili sayılması seçilen örnekler üzerinden ele alınarak incelenmektedir.

Raporda değinilen hususlar ve seçilen örnekler, ülke genelinde meydana gelmiş "Düşünceyi Açıklama ve Yayma Özgürlüğü"nin yasaklanması/kısıtlanması

vakalarının sadece küçük bir kısmını yansıtmaktadır. Bununla beraber Raporun, siyasi iktidarın baskısı altında düşünce özgürlüğüne getirilen yasakların zihinsel altyapısını ve mevcut yargı sisteminin davranış kodlarını göstermesi açısından önemli veriler ortaya koyduğu söylenebilir.

VERİ KAYNAKLARI VE METODOLOJİ

Raporun hazırlanmasında, Mahkemelerce verilen bazı yargı kararlarından faydalanılmış, ayrıca 15 Temmuz 2016 sonrası siyasi iktidar tarafından oluşturulan korku atmosferinde, evinde veya işyerinde bandrollü kitap bulunduranların terör suçlamasına maruz kalmamak için ellerindeki kitap, dergi, yazılı, görsel ve benzer materyalleri elden çıkarma gayretleriyle ilgili olarak yerel ve ulusal basında yer almış haberlerden alıntılar yapılmıştır. Mahkeme tutanaklarına yansıyan hususlar, açık kaynak niteliği kazanmış haber ve yorumlarla birlikte analiz edilmiş ve kronolojik olarak rapora dahil edilmiştir.

GİRİŞ

Düşünce ve ifade özgürlüğü hakkı demokrasinin temelindedir ve insan onurunun korunması için asli öneme sahiptir. Bilgi ve enformasyon kaynaklarının çeşitliliği dünya çapında kültürel çeşitlilik, yaratıcılık, refah, hoşgörü ve toplumların gelişimi için temel bir ön koşuldur. Kitapların, toplum üzerinde hükümetlerin istemediği bir etki bırakma korkusu yüzünden dünyada ve Türkiye'de yıllar boyunca birçok kitap yasaklanmış veya kısıtlanmıştır. (1)

Kitap ve benzeri yayınların, herhangi bir ideolojinin propagandasını yaptığı, milli veya dini hisleri tahrik ettiği, insanları yanlış yönlendirdiği, toplumu kutuplaştırıcı etki bıraktığı ve milli güvenlik açısından tehlike oluşturduğu gibi söylemlere dayalı olarak yasaklandığı, yargı konusu yapıldığı, mahkeme kararıyla toplatıldığı, hatta yazarlarının tutuklanmasına kadar bir dizi işlem yapıldığı bilinmektedir. Devlet otoriteleri tarafından sakıncalı bulunan kitap ve benzeri diğer materyallerin yasaklanması, toplatılması ve imha edilmesi, diktatoryal ve baskıcı rejimlerin bir icraatı olarak ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'de kitap yasaklamaları genellikle

le askerî darbelerle birlikte gelen bir faaliyet olmuştur. Bu faaliyet sadece Devlet tarafından gerçekleştirilmemiş, çoğu zaman bizzat kitap sahipleri tarafından kendilerini korumak amacıyla da yapılmıştır. 12 Mart döneminde özellikle İstanbul'un ev ev aranması sırasında pek çok kitap suç unsuru sayılabileceği için sahipleri tarafından sobalarda, bodrumlarda yakılmıştır. 12 Eylül Askerî Darbesinin ardından da on binlerce kitap hem devlet tarafından hem de sahipleri tarafından imha edilmiştir. Bunun gerekçesi de 12 Eylül döneminde Milli Güvenlik Konseyi tarafından çıkarılan bir yasadır. Bu yasa ile müsadere edilen kitapların imhasına olanak tanınması kitap kıyımını doruğa çıkarmıştır. Milli Güvenlik Konseyi kararıyla 12 Eylül askerî darbesi sonrasında birçok gazeteci ve yazar ceza takibata uğramış, 39 ton gazete (2) ve dergi imha edilmiştir. (3)

17-25 Aralık 2013 tarihli rüşvet ve yolsuzluk soruşturmaları sonrası Hükümet, doğrudan yargıya müdahale etmiş, savcı ve yargıçları görevden almanın ötesinde, ceza usul sisteminde kendi lehine olduğunu düşündüğü kökten değişikliklere gitmiştir. Temelde, arama, dinleme,

tutuklama gibi tedbirleri kontrol altına alma amacı taşıyan düzenlemelerin doğrudan yayın özgürlüğünü etkileyen sonuçları da olmuştur. Son dönemde kurulan Sulh Ceza Hâkimlikleri sistemiyle, her adliyede bu göreve getirilen yargıçlar, "Erişimin Engellenmesi" ve "Cevap-Düzeltilme (tekzip)" kararlarını veren yargıçlar haline gelmişlerdir. Değişiklik ile üst mahkeme olan Asliye Ceza Hâkimlerinin denetleme yetkisi kaldırılıp, onun yerine Sulh Ceza Hâkimlerinin kararlarını yine bir Sulh Ceza Hâkiminin denetlediği bir sistem getirilmiştir.

Böylelikle, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu'nun ilgili hükümleri, muhalif ve eleştirel sesleri susturmak ve diğer bireyleri caydırmak için sık sık ve keyfi biçimde kullanılmaktadır. AİHM'nin 1959-2020 yılları arasında AİHS 10. maddenin ihlal edildiğini tespit ettiği toplam 925 kararından 387'si, Türkiye aleyhine yapılan başvurularda verilmiştir. 4 Söz konusu AİHM kararlarının büyük bir çoğunluğu, Türk Ceza Kanunu ve Terörle Mücadele Kanunu'nun "terörle mücadele hükümleri" kapsamındaki mahkumiyetlerle ilişkilidir.

"Türkiye'de Can Çekişen İfade Özgürlüğü" Raporu'nda insan hakları hukukçusu Yrd. Doç. Dr. Kerem Altıparmak ve Prof. Dr. Yaman Akdeniz bu durumu; "AİHM önünde Türkiye aleyhine açılmış olan ifade özgürlüğü davalarındaki ana temalar terörizm ve şiddettir. Gerçekten de AİHM kararlarının çoğu, terör örgütleri adına propaganda yapmaktan (Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. ve 7. maddeleri kapsamında); nefret veya düşmanlığı tahrik eden ya da suçu veya suçluyu öven yazı ya da kitaplar yayınlamaktan yahut halka hitaben bu yönde mesajlar yaymaktan (eski Ceza Kanunu'nun 312. maddesi ve mevcut Ceza Kanunu'nun 215. ve 216. madde kapsamında);

Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti'ni, Türkiye Büyük Millet Meclisi'niyadadevletin manevi kişiliğini, devlet kurumlarını ve silahlı kuvvetleri aşağılamaktan ve alenen karalamaktan (eski Ceza Kanunu'nun 159. maddesi ve mevcut Ceza Kanunu'nun 301. maddesi) ötürü verilen mahkumiyetlerle beraber bir terör örgütünün beyanlarını yayınlamaktan ötürü Terörle Mücadele Kanununun 6/2 maddesi kapsamında, söz konusu beyanların bağlamı veya içeriği dikkate alınmaksızın otomatik olarak verilen mahkumiyetler ile ilgilidir. AİHM, genelde bu beyanların (yazılarda, kitaplarda, yayınlarda vs.) nefret veya şiddeti tahrik etmediği ve dolayısıyla başvuruçunun ifade özgürlüğüne yönelik müdahaleyi haklı kılmadığı görüşündedir.

15 Temmuz 2016 Darbe Girişimi sonrasında da ifade özgürlüğüne müdahalenin en temel gerekçesi olarak terörle mücadele gösterilmiştir. 2014'te Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra Cumhurbaşkanı'na yönelik ifadeler de sıklıkla cezalandırılan ifadeler kategorisine eklenmiştir. Türkiye, muhalif görüşteki akademisyenden milletvekiline, sanatçıdan, gazeteci ve yazarına kadar hemen herkesin terör propagandası yaptığı veya terör örgütü üyesi olduğu gerekçesiyle sorgulanıp, tutuklanabildiği ve yargılandığı bir dönemden geçmektedir." şeklinde açıklamaktadır. (5)

Türkiye, ifade ve basın özgürlüğü açısından son yıllarda Dünya'da en kötü performans gösteren ülkelerden biri olmuştur. Uluslararası raporlara da bu durum yansımaktadır. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) 2016 yılında Türkiye'yi 180 ülkenin yer aldığı basın özgürlüğü sıralamasında, 151'inci sıraya, 2017 ise 155'inci sıraya yerleştirmiştir. (6)

ZAMAN

1. 15 TEMMUZ 2016 ÖNCESİ GELİŞEN OLAYLAR; BASIN VE YAYIN KURULUŞLARINA KAYYUM MARİFETİYLE EL KONULMASI

1.1. İpek Grubuna Bağlı 23 Medya Şirketinin Kapatılması

Bugün Gazetesi ve Kanaltürk televizyonunun da dahil olduğu 23 medya şirketinin bağlı olduğu Koza İpek Holding'e karşı başlatılan operasyonlar kapsamında holding binasına polis art arda baskınlar düzenlemiştir. Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin kararıyla Holding'e 26 Ekim 2015'te kayyum atanarak el konulmuştur. (7)

1.2. Zaman Yayın Grubuna El Konulması

1986'dan beri faaliyet gösteren Zaman Gazetesi'ne İstanbul 6. Sulh Ceza 1986'dan beri faaliyet gösteren Zaman Gazetesi'ne İstanbul 6. Sulh Ceza

Hakimliğinin kararıyla 4 Mart 2016'da kayyımlar polis eşliğinde girerek yönetimi devralmışlardır. (8)

Takip eden günlerde Zaman'ın da bağlı olduğu Feza Yayıncılık A.Ş.'ye bağlı diğer firmalar Meydan Gazetesi, Today's Zaman, Cihan Haber Ajansı, Aksiyon Dergisi, Zaman Kitap, Cihan Medya Dağıtım, Irmak TV, Radyo Cihan, Zaman Amerika, Zaman Azerbaycan, Zaman Avusturya, Zaman Avrupa, Zaman Bulgaristan, Zaman Kazakistan, Zaman Romanya ve Zaman Türkmenistan'ın yönetimleri de kayyumlara devredilmiştir. (9)

1.3. Kaynak Yayın Grubuna El Konulması

Türkiye'nin en önemli yayın gruplarından Kaynak Holding'e bağlı 19 şirket, 1 vakıf ve 1 derneğe, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı'nın kararıyla, "Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet

BUGÜN

Yapılanması"nın parçası olduğu iddiası ile kayyum atanmıştır. (10)

18 Kasım 2015 tarihinde kayyumlar, şirketin İstanbul'daki Üsküdar, Bağcılar ve Bayrampaşa'daki yönetim binalarına, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Mali Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü Ekiple eşliğinde girmiştir. 11 Şirket binalarında arama ve el koyma işlemleri yapılmıştır. Şirketlerin yöneticilerinin yerlerine atanan 7 kayyum göreve başlamıştır.

Türkiye Yayıncılar Birliği'nin Haziran 2016 tarihli "Yayınlama Özgürlüğü Raporu"na göre bu durum; "El konulan şirketler arasında, özellikle eğitim ve sınava hazırlık yayıncılığı alanındaki en önemli yayınevleri ile yüzlerce mağazalık kitabevi zinciri, dağıtım şirketi ve kağıt şirketi yer almaktaydı. Yurt içindeki faaliyetleri, yurt dışına yaptıkları ihracat ve telif hakları satışlarıyla yayıncılık sektörünün büyümesine, kültür hayatına katkıları bilinen bu şirketlere devletçe el konması Türkiye

yayıncılığını baltalayacak bir olay olarak yorumlanmıştır." şeklinde değerlendirilmiştir. (12)

Kayyumların göreve gelmesinin ardından, Kaynak Holding'e bağlı yayınevlerinden olan Ufuk Yayınları'ndan çıkan "Sadeleştirilmiş Risale-i Nur" eserlerinin basımı, Mart 2016'da kayyum İmran Okumuş'un talimatıyla durdurulmuştur ve 148 mağaza ve tüm depolarda bulunan kopyalar toplatılmıştır. Risale-i Nur'la ilgili toplatma kararının AK Parti Isparta Milletvekili Said Yüce'nin kayyum Okumuş'tan talebi üzerine verildiği basında yer almıştır. (13)

Kayyum öncesinde, Kaynak Holdinge ait yayınevleri tarafından 714 yazara ait toplam 3298 farklı kitap çeşidi yayınlanmış.

18 Mart 2016 tarihli şirket raporuna göre de, 714 yazara ait dini eserler, aile, çocuk, edebiyat, roman, gezi, şiir, biyografi içerikli toplam 3 milyon 630 bin 737 kitap, kayyumlar tarafından imha edilmiştir.

2. 15 TEMMUZ 2016 SONRASI GELİŞEN OLAYLAR KAPSAMINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ İHLALLERİ

15 Temmuz 2016 askeri darbe girişimi sonrası zirveye çıkan hukuksuzluklardan, "İfade Özgürlüğü" ve "İfadeyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti" de ciddi şekilde zarar görmüştür. 12 Eylül Askeri Darbesinin hüküm sürdüğü yıllarda bile rastlanmayan birtakım uygulamalar, 15 Temmuz sonrası kitlesel bir nitelik kazanmış, yasal olarak basılmış, hatta birçoğu itibarıyla Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulundan tavsiyeli 301 bin 878.14 adet kitap, yasaklı kapsamına alınarak toplatılmış ve imha edilmiştir. (15)

20 Temmuz 2016 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından 90 gün süreyle ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal (OHAL) sonrası, Anayasa'nın 121. maddesinin verdiği yetkiye dayanarak birbiri ardına çıkarılan çok sayıda Kanun Hükmünde Kararname (KHK) yayınlanmıştır. Sona erdiği 18 Temmuz 2018 tarihine kadar olağanüstü hal (OHAL) süresince 37 adet Kanun Hükmünde Kararname (KHK) yayınlanmış, bu kararnamelerle toplam 30 yayınevi, 116 basın yayın kuruluşu kapatılmıştır.

KHK'larla kapatılan yayınevlerinden çıkan yüzbinlerce kitap, bir gün içerisinde yasaklı yayın haline getirilmiştir. Bu yayınları evinde bulunduran insanlar sorgulanmış ve tutuklanmıştır. Bir haber portalı 62 kez kapatılmıştır. (16)

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulundan tavsiyeli 301 bin 878. adet kitap, yasaklı kapsamına alınarak toplatılmış ve imha edilmiştir.

2.1. 15 TEMMUZ 2016 SONRASINDA İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ'NÜN İHLALİNE İLİŞKİN UYGULAMALAR VE

SÖYLEMLER

MİLLÎ Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, 15 Temmuz darbe teşebbüsü sonrasında bakanlığa bağlı kurum müdürlükleri ile okullarda bulunan kütüphaneler ile kütüphanelerdeki kaynaklar içerisinde FETÖ iltisaklı (bağlantılı) 301 bin 878 adet kitabın imha edildiğini açıklamıştır. (17)

4 Ağustos 2016 tarihinde basına yansıyan açıklamasında Cumhurbaşkanı Erdoğan; "Sözde kitaplar yazıyormuş, eserleri varmış. Diyanet İşleri'ne dedim, bu kitaplarını bir inceletelim dedik, bu kitaplarda bizim dinimizle bağdaşmayan bir ifadeler var. Bundan sonra 'FETÖ'nün Günah Galerisi' diye bir kitabı siz kitap yapın. (18)" ifadelerini kullanmıştır.

6 Ağustos 2016 tarihinde basına yansıyan açıklamasında Erzurum Müftü Vekili Celal Büyük; "FETÖ örgütünün elebaşına ait bu kitapların çocuklarımızı daha fazla zehirlememesi için ayırt edilmesi ve temizlenmesi gerekiyor. (19)" ifadelerini kullanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı Alpaslan Durmuş, terör örgütleriyle irtibat ve iltisakı kesinleşmiş kişilerin yayınları ve terör örgütlerinin sıklıkla kullandığı kelimelerle subliminal bir mesaj veriliyor verilmemesinin, yerli ve milli bir yazılım olan 'intihal.net' programıyla tespit edileceğini söylemiştir. (20)

2.2. AİHM 10. MADDE İHLALİ VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ENDEKSLERİ

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) pandemi koşullarına rağmen hak ihlali şikayetleriyle ilgili olarak binlerce dava ve kabul edilebilirlik kararını açıklamıştır. AİHM'nin 2020 bilançosuna göre, Türkiye'nin bir kez daha ifade özgürlüğünün en çok ihlal edildiği Avrupa ülkesi olduğu

ve AİHM'ye yapılan dava başvurularında Rusya'dan sonra ikinci sırada yer aldığı, Mahkemenin Strasbourg'daki merkezinde düzenlenen basın toplantısıyla duyurulmuştur. (21)

AİHM, Avrupa genelinde AİHS'nin "ifade özgürlüğüyle" ilgili 10. Maddesinin 80 kez ihlal edildiğini bildirmiştir. (22) Türkiye davalarında en fazla ihlal edilen maddenin de sözleşmenin 10. maddesi olduğu görülmüştür. Türkiye 31, Rusya ise 23 davada 10'uncu maddeyi ihlal etmekten hüküm giymişlerdir. (23)

AİHM, 6 Ekim 2015 tarihinde Müdür Duman vs Turkey (Başvuru no. 15450/03) davasında; başvuranın yalnızca kitap, yasadışı yayın, bayrak vs gibi materyalleri parti binasında bulundurduğu gerekçesiyle yargıldığını ve mahkûmiyetine karar verildiğini, zira mahkemelerce bu eylemin, yasadışı örgütü ve liderini destekleme ve bu örgüte ve liderine saygı duyma olarak yorumlandığını, ancak başvuranın tutumunun, kanuna aykırı eylemleri destekleyici nitelikte olduğu yorumunun yapılamayacağını, zira ne yerel mahkeme kararlarında ne de Hükümet görüşlerinde, söz konusu materyallerin, şiddeti, direnişi veya bir isyanı savunduğuna dair bir işaret bulunmadığını (Bk. Gerger/Türkiye [BD], no. 24919/94, § 50, 8 Temmuz 1999 ve aksi için Halis Doğan/Türkiye, no. 75946/01, §§ 35 38, 7 Şubat 2006), yerel Mahkemelerin başvuranın mahkûmiyetine ve cezasına hükmederken dayandıkları gerekçelerin, başvuranın ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin haklı görülmesi için uygun ve yeterli olarak nitelendirilemeyeceğini (Bk. diğer kararlar arasında, Mouvementraëliensuisse/İsviçre [BD], no. 16354/06, § 48, AİHM 2012 (alıntılar) ve Animal Defenders International/Birleşik Krallık [BD], no. 48876/08, § 100, AİHM 2013(alıntılar)) kaydetmiş ve

Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edilmiş olduğuna karar vermiştir. (24)

Bu durum, uluslararası raporlara da yansımıştır. Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) 2021 yılında Türkiye, 180 ülkenin yer aldığı basın özgürlüğü sıralamasında, 153'üncü sırada yer almıştır. 25 Freedom House da, 2021 Basın Özgürlüğü Endeksi'nde Türkiye, 195 ülke arasında 146. sırada yer alarak "özgür olmayan ülkeler" kategorisine dahil edilmiştir. (26)

2.3. TERÖR DELİLİ OLARAK "KİTAP"

Yürürlüğe girdiği tarihten bu yana, ifade ve yayınlama özgürlüğüne en çok zarar veren yasa olan Terörle Mücadele Kanunu da, benzer bir kıyımın yaşanmasına zemin hazırlamıştır. Özellikle içerdiği belirsiz "terör" tanımı, her daim keyfi uygulamaların önünü açmıştır. Yayınlama özgürlüğüyle doğrudan ilgili olan "terör örgütlerinin bildiri veya açıklamalarını basma veya yayınlama" suçunu düzenleyen 6/2. maddesi ile "terör örgütü propagandası yapma" suçunu düzenleyen 7/2. maddesi, AİHM içtihatlarına aykırı sonuçlarıyla, birçok ihlalin oluşmasına yol açmaktadır.

Demokratik toplum düzeninde, "düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğü" kapsamında salt "propaganda" fiili suç teşkil etmez. Bir propaganda fiilinin suç sayılabilmesi için açıklanan düşüncenin nitelik/içerik açısından hukuka aykırı sonuca yönelik olması gerekmektedir. Oysa, yasal olarak yüzlerce kez basılmış kitapların yasaklanmasına ilişkin kararlarda, söz konusu kitapların; "Terör örgütü lideri Fethullah Gülen'in halk üzerinde sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amaçlarıyla yazıldığının düşünüldüğü" şeklindeki soyut ifadelerden başka herhangi bir hukuki gerekçeye yer verilmemiştir.

Yasaklanan kitapların da içinde olduğu bazı kitaplarla ilgili , 04.04.2001 tarihinde Prof. Dr. Çetin Özek tarafından yapılan bilirkişi incelemesinde; "Sanığın (Fetullah Gülen) yayınlanmış bütün kitaplarında ele aldığı konular ve bunları anlatış tarzı dikkatle incelendiğinde ortaya çıkacak sonuçlar şu şekilde özetlenebilir: "Mensubu bulunduğu İslam inancının ve bunun etrafında tanımlanan ahlak anlayışının özellikleri, benimsenmesi ve daha geniş kitlelerce kabul görmesi için; her türlü çatışma ve sertlikten uzak, tamamen barışçı ve uzlaşmacı bir tarzda; bilimin sunduğu doğruları saygılı ve bağlı kalarak; sadece ulusal çapta değil bütün insanlık dünyasına kardeşlik, barış, uzlaşma ve hoşgörü gibi olumlu temalar konusunda bir araya gelme konusunda dini ve ahlaki görüşler ve öğütler sunmaktadır. Bunu yaparken legalite ve legitimize'nin sınırlarına uygun davranmayı zorunlu koşul olarak görmektedir. Bu düşünceleri ile Fethullah Gülen, değil "devletin temel nizamını değiştirmek" tam aksine, kurulu sistemin benimsenmesi ve daha da iyileştirilerek güçlenmesi yönünde deşindirmelerde bulunmakta, devletin varlığı ve devamlılığına kutsallık izafe eden, devlet kavramı çerçevesi içerisindeki tartışmalardan dahi kaçınmayı isteyen yorumlar getirildiği görülmektedir. Bunu da sadece yurttaşı olarak bulunduğu Türkiye Cumhuriyeti için değil, daha geniş bir coğrafyada mesajının ulaştığı her bütün ülkelerdeki okuyucu ve düşüncesini benimseyenlere öğütlemektedir. Teokrasinin, İslam dini ile uzlaşmadığı; bilimin dinin anlaşılması için bile mutlak gerekliliği; cihadın birincil anlamının kan ve çatışma değil ruh terbiyesi olduğu; dini inançların zorla yayılmasının dinin özüne aykırı olduğu; bütün insanlar arasındaki kardeşlik, hoşgörü, uzlaşma ve barışın öğütlenmesi gibi hususlardaki sürekli tekrarlar ve vurgular; yazarın kitaplarının

bir bütün olarak değerlendirilmesi halinde varılacak olan sonuçlardır. Doğaldır ki, düşüncelerini paylaşma zorunluluğu yoktur ve eleştirilemez de değildir.

Ancak düşünce ve inançlarını paylaşmıyoruz diye suçlanması da mümkün değildir. Yukarıdaki ölçütler ışığında sanık tarafından kaleme alınmış olan bu yayınların her biri, içeriklerinin ifade ettiği anlam bütünlüğü göz önünde bulundurulduğunda, toplum barışını bozmayan, aksine hoşgörü ve diyalog esasına dayalı olarak dinsel değerlerden de esinlenen öğütler niteliğindedir. Bu yayınlarda hem bir birey olarak hem bir vatandaş olarak hem de inanan olarak, insani, hukuk ve dini görevlerini yerine getirmeleri hususunda öğütlerde bulunulurken, toplum barışının korunmasına yönelik özen ihmal edilmemiştir. Diğer bir deyişle kamu güvenliğini bozucu, suç işlemeye tahrik veya teşvik içerir herhangi bir ifadeye yer verilmemiştir. Nitekim inceleme konusu eserlerin tümü göz önünde tutulduğunda, devamlı olarak, barış, hoşgörü, diyalog ve uzlaşmanın telkin edildiği görülmektedir. Yine söz konusu eserlerde ileriye sürülen görüşler daha ziyade bireye yönelik ahlaki tavsiyeler olup, devlet rejiminin değiştirilmesine ilişkin herhangi bir açıklamada bulunulmamaktadır. Bu ahlaki tavsiyeler ise, sanığın bir din görevlisi ve yazar olarak yerine getirmiş olduğu bir faaliyet olup bu faaliyet Anayasamızda güvence altına alınmış olan düşünce ve kanaat özgürlüğünün kapsamı içinde kabul edilmelidir." ifadeleri yer almaktadır.

2001 tarihli raporun aksine yasaklanan ve imha edilen kitapların neden yasaklanıp imha edildiğine dair konunun uzmanından alınmış bir rapor, terör suçlaması yapılan yargılama dosyaları içerisinde bulunmadığı gibi açık kaynaklarda da bu kapsamda alınmış bir rapordan bahsedilmemektedir.

KİTAP YASAKLAMA RAPORU

11

T.C.
KASTAMONU VALİLİĞİ
İl Emniyet Müdürlüğü

Sayı : 66051088-18625-(12220)-2016/S.N: 06
Konu : Şenol DEMİR
Aramalarda elde edilen kitaplar Hk.

19/09/2016

GÜVENLİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Kastamonu C.Başsavcılığının 2016/3866 sayılı Soruşturması.

Kastamonu C.Başsavcılığının 2016/3866 sayılı soruşturması kapsamında Kastamonu Sulh Ceza Hakimliği 24/07/2016 tarih ve 2016/968 D.İş sayılı arama ve el koyma, inceleme kararına istinaden şüpheli 44563910888 T.C. nolu Şenol DEMİR' e ait ikametle yapılan arama sonrasında elde edilen ve O.Y.C.I-2014-252033 numaralı ağız kapalı bulgu poşeti içerisinde bulunan kitaplar yazı ekinde gönderilmiş olup, gerekli incelemenin yapılarak yasaklı yayınlardan olup olmadığının rapor halinde tarafımıza bildirilmesini.

Arz ederim.

Muhammed ERGİN
Tem Şube Müdür V.
Emniyet Amirii

EK :

- 1- O.Y.C.I-2014-252033 numaralı ağız kapalı bulgu poşeti (1 adet)
- 2- Teslim ve Tesellüm Tutanağı (1 sayfa)

19/09/2016 Büro Memuru : Cevat TÜRKELİ 8

Emn.Müdürlüğü TEM Şb. Müdürlüğü
TEL:0366 214 246 47 Faks:0366 214 24 64

İrtibat: 206187
Dahili:52 20

2.4. MAHKEME DOSYALARINDA KİTAP YASAKLAMA

15 Temmuz 2016 sonrasında en temel hukuk ilkeleri yok sayılarak Savcılıklar ve Mahkemeler tarafından temel hak ve özgürlükler aleyhine kararlar verilmiştir. Bu kapsamda, Bakırköy Cumhuriyet Savcılığı'nın 29/07/2016 tarih ve 2016/68394 soruşturma sayılı yazısı üzerine, Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 29/07/2016 tarih ve 2016/3189 sayılı karar ile Fetullah Gülen'e ait ve Gülen'le irtibatlı 672 adet kitap, CD, DVD ve diğer elektronik materyallerin basımı, dağıtımı yasaklanmış ve satış yasağı konulmasına karar verilmiştir.

Kararda; "Terör örgütü lideri Fetullah Gülen'in halk üzerinde sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amacıyla yazdığı düşünülen ekli listedeki CD, DVD ve diğer elektronik materyallere, Terörle Mücadele Yasası'nın 7/2, 5187 Sayılı Basın

Yasası'nın 25/2 maddeleri uyarınca basım, dağıtım ve satış yasağı getirilmesine, elde edilen kitaplara el konulmasına..." ifadeleri yer almaktadır.

El koyma kararında söz konusu kitapların, "terör örgütü lideri Fetullah Gülen'in, halk üzerinde sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amaçlarıyla yazıldığı düşünülüyor" gerekçesine yer verilmiştir. Karar içerisinde düşünülmesini haklı gösterecek somut bir gerekçe ise sunulmamıştır.

Yasaklama kararı verilen kitapların basım tarihleri, büyük çoğunluğu itibariyle 2010 yılı öncesi olup, 1990'lı yıllarda basım yapılan kitaplar da yasaklama konusu yapılmıştır.

İstanbul Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nın konuya ilişkin basın açıklaması ve Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararı şu şekildedir.

T.C.
BAKIRKÖY
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
(Basın Sözcülüğü & Medya İletişim Bürosu)

Basın No :2016/11

29/07/2016

BASIN AÇIKLAMASI

Cumhuriyet Başsavcılığımızca yürütülen soruşturma kapsamında; 15 Temmuz 2016 günü Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni cebir ve şiddet kullanmak suretiyle ortadan kaldırmaya teşebbüs eden FETÖ/PDY terör örgütü lideri olduğu suçlaması ile hakkında Ankara ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından soruşturma yürütülen Fethullah Gülen'in halk üzerinde din adamı kisvesi altında sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amaçları ile yazdığı düşünülen toplam 672 adet kitap, CD, DVD ve diğer elektronik materyallerin 3713 sayılı terörle mücadele yasasının 7/2 maddesinde düzenlenen terör örgütü propagandası yapmak suçunu oluşturabileceği değerlendirilmesi ile 5187 sayılı Basın Kanununun 25/2 maddesi uyarınca basımı ve dağıtımının yasaklanması, satış yasağı konulması, elde edilen kitap, CD, DVD ve diğer elektronik materyallere el konulması yönünde nöbetçi sulh ceza hakimliğinden talepte bulunulmuş;

Bakırköy nöbetçi sulh ceza hakimliğince Cumhuriyet Başsavcılığımızın talebi doğrultusunda Fethullah Gülen tarafından yazılmış kitaplar ile dijital ortamda hazırlanmış CD, DVD ve diğer elektronik materyallerin basımı ve dağıtımının yasaklanması, elde edilen kitap CD, DVD ve diğer dijital materyallere 3713 sayılı terörle mücadele yasasının 7/2, 5187 sayılı Basın Kanununun 25/2 maddeleri uyarınca el konulmasına karar verilmiş,

Söz konusu mahkeme kararı gereğinin ifası için İstanbul Emniyet Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Mehmet DEMİR
Cumhuriyet Başsavcısı Vekili
Basın Sözcüsü

DAĞITIM:

- Bakırköy CBS Bilgi İşlem Şefliği (web sayfasında yayımlanması için),
- Tüm Haber Ajanslarına ve Tüm Medya Kuruluşlarına(Bilgilendirme amacıyla).

Ayrıntılı bilgi için: Adalet Sarayı 5. Kat No: 538 - 34144 - Bakırköy/İstanbul
Telefon No: 0 212 414 56 61 Birim Faks 0 212 414 56 61
Kurum E-Posta bakirkoycbs@adalet.gov.tr Kurum E-Ağ www.bakirkoy.adalet.gov.tr

T.C.
BAKIRKÖY
3. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ

DEĞİŞİK İŞ NO : 2016/3189 D.İş

DEĞİŞİK İŞ KARAR

HAKİM : ŞEHİSUVAR KOÇAK 37354
KATİP : GÖKHAN AKARSLAN 141422

Bakırköy CBS' nin 29/07/2016 tarih 2016/68394 soruşturma sayılı yazısı ile 15 Temmuz 2016 günü Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni cebir ve şiddet kullanmak suretiyle ortadan kaldırmaya teşebbüs eden ve hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ile Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma yürütülen FETÖ/PDY terör örgütü lideri Fethullah Gülen'in hakim üzerinde sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amaçlarıyla yazdığı düşünülen ekli listedeki CD, DVD ve Diğer elektronik materyallerin Terörle Mücadele Yasasının 7/2, 5187 Sayılı Basın Yasasının 25/2 maddesi uyarınca BASIM, DAĞITIM ve SATIŞ YASAĞI GETİRİLMESİ, elde edilen kitaplara EL KONULMASINA ilişkin karar verilmesi talep edilmiş olmakla;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu' nun 7/2. Maddesinde Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun basın ve yayın yolu ile işlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır. Ayrıca, basın ve yayın organlarının suçun işlenmesine iştirak etmemiş olan yayını sorumluları hakkında da bin günden beş bin güne kadar adli para cezasına hükümlenir. Aşağıdaki fiil ve davranışlar da bu fıkra hükümlerine göre cezalandırılacağı belirtilmiş olup, Basın Kanunu' nun 25/2. Maddesinde Soruşturma veya kovuşturmanın başlatılmış olması şartıyla 25/07/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda, Anayasanın 174 üncü maddesinde yer alan inkılap kanunlarında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 146 nci maddesinin ikinci fıkrasında, 153 üncü maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında, 155 inci maddesinde, 311 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında, 312 nci maddesinin ikinci ve dördüncü fıkralarında, 312/a maddesinde ve 12/04/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 7 nci maddesinin ikinci ve beşinci fıkralarında öngörülen suçlarla ilgili olarak basılmış eserlerin tamamına hakim kararıyla el konulabileceği belirtilmiştir. 1982 Anayasasının 28. Maddesinde "Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletle bölünmez bütünlüğünü tehdit eden veya suç işlemeye ya da ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya Devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber veya yazıyı, yazanlar veya bastırılanlar veya aynı amaçla, basanlar, başkasına verenler, bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar. Tedbir yolu ile dağıtım hakim kararıyla; geçirmesinde sakınca bulunan hallerde de kanunun açıkça yetkili kıldığı mercinin emriyle önlenemez. Dağıtım önleyen yetkili merci, bu kararını en geç yirmidört saat içinde yetkili hakeme bildirir. Yetkili hakim bu kararın en geç kırksekiz saat içinde onaylamazsa, dağıtım önleme kararını hükümsüz sayılır." hükmü dikkate alındığında Bakırköy C. Başsavcılığının Basın, Dağıtım ve Satış yasağı getirilmesi ve elde edilen kitapları el konulması yönündeki talebinin kabulüne dair aşağıdaki şekilde karar verilmiştir.

**HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;
Talebin KABULÜNE,**

KİTAP YASAKLAMA RAPORU

14

Bu karar sonrasında Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Dairesi Başkanlığı tarafından POLNET sistemi üzerinde oluşturulan Toplatma Kararları isimli dosyaya yasaklama kararı verilen kitapların listesi yazılarak bu listede yer alan kitaplar suç delili olarak kabul edilmeye başlandı. Gözaltı süreçlerinde elde edilen kitaplar listede olmadığına ise yeni bir karar alınarak listeye eklenmektedir.

1435 Bkcy Obs Bası 02124145893

T.C. BAKIRKÖY 3. SULH CEZA HÂKİMLİĞİ D. İy. No : 2016/3189 D İs

Ekli Hakimlik mühürü ile onaylı listede belirtilen CD, DVD ve Diğer elektronik materyaller hakkında Terörle Mücadele Yasası'nın 7/2 Basın Yasası'nın 25/2 ve Anayasanın 28. Maddeleri uyarınca Basın, Dağıtım ve Satış yasağı getirilmesine, ele geçirilen CD, DVD ve Diğer elektronik materyallere **EL KONULMASINA,**

Dosyanın gereği için C.Savcılığına **İADESİNE,**

Dair dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda kararın tebliğinden itibaren 5271 sayılı CMK'nun 268. Maddesi uyarınca 7 günlük süre içerisinde hakimliğimize verilecek dilekçe veya zabıt katibine beyanda bulunmak suretiyle 4.Sulh Ceza Hakimliğine itiraz yolu açık olmak üzere karar verildi.29/07/2016

Katip 141422 e-imzalıdır

Hakim 37354 e-imzalıdır

Alınan bu kararlar sonrasında, basımı ve satışı yasaklanan kitapları "bulundurmak", "terör örgütü üyeliği" delili kabul edilmiştir.

KİTAP YASAKLAMA RAPORU

15

Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Daire Başkanlığı, POLNET isimli sistemde yasaklı kitap listesi hazırlamaktadır. Bu listeye göre KHK ile kapatılmış yayınevlerinin kitapları herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın yasaklı kitap listesine dahil edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Daire Başkanlığının POLNET sayısında bulunan yasaklı (toplatma) yayın listesinden 28.05.2020 günü gerekli kontroller yapılmış, haklarında yasaklama ve ekoyma kararı olan kitaplarla ilgili mahkeme ve KHK kararları aşağıda karşılına yazılmıştır.

S. NO	YAYININ ADI	YAZARI	YAYINEVİ	TOPLATMA KARARI	AD ET	DURUMU
1	SAHİH-İ MÜSLİM TERCÜME VE ŞERHİ (Cilt-1-2-3-4-5-6)	AHMEĐ DAVUTOĐLU	IŞIK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	6	İMHA

u

[1] R

M

2	GÜLEN HAREKETİNİN ANALİZİ GELECEĞİN MODERN ÇAĐA TANIKLIĐI	M. ENES ERGENE	YENİ AKADEMİ YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	2	İMHA
3	MÜJDELENEN KOMUTAN FATİH SULTAN MEHMET	ŞEMSETTİN YAPAN	GONCA YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
4	SULH PEYGAMBERİ	PEYGAMBER YOLU ARAŞTIRMA HEYETİ	IŞIK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
5	MISIRDA ŞAHLANIŞ	ALİ AHMED BAKESİR	KAYNAK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
6	HİZMET REHBERİ	ALİ ÜNAL	ŞAHDAMA R YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
7	EZVAC-I TAHİRAT	SALİHA AKGÜL	GÜL YURDU YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
8	KOPRUDEN ÖNCE SON ÇIKIŞ	ALİ ÜNAL	UFUK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
9	HİCRETE GELİN GİDEN ÖNCÜLER	ZEYNEP KAMEZ KAYA	IŞIK YAYINEVİ	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
10	GÖZÜMÜ HARAMDAN NASIL KORURUM	M. YUSUF GÜVEN	IŞIK YAYINEVİ	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
11	İKİ CİHAN BİR GÜNEŞ	ÖZGEN KESKİN	IŞIK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA
12	BİR MÜSLÜMANIN YOL HARİTASI	AKADEMİK ARAŞTIRMA HEYETİ	IŞIK YAYINLARI	668 Sayılı KHK ile kapatılan yayinevine ait kitap	1	İMHA

DOSYA NO : 2017/145 Esas
KARAR NO : 2018/236
C.SAVCILIĞI ESAS NO : 2017/538

GEREKÇELİ KARAR
T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

BAŞKAN : Suat ALACA 40914
ÜYE : Özcan İNAN 196010
ÜYE : Abdullah BOYRAZ 189665
C. SAVCISI : RESUL NARİN 98118
KATİP : Serpil TUNCEL 60051

DAVACI : K.H.

KADER isimli kitap, ÖRNEKLER KENDİNDEN BİR HAREKET isimli kitap, ÖLÇÜ veya YOLDAKİ IŞIKLAR isimli kitap, İLKİNDİ YAĞMURLARI isimli kitap, CEMRE BEKLENTİSİ isimli kitap, BUHRANLI GÜNLER ve ÜMİT ATLASIMIZ isimli kitap, İRŞAD EKSENİ isimli kitap, KALBİN ZÜMRÜT TEPELERİ isimli kitap, KURANLAR İDRAKE YANSIYANLAR isimli kitap, zaptolunmuştur.

-KIRIK TESTİ 1-2 ibareli; 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12 ibareli 6 adet kitap, PIRLANTA ÖLÇÜLER isimli seri halinde 16 adet kitap, PIRLANTA ÖLÇÜLER isimli 2-3-4 seri halinde 3 adet kitap, NURLARDAN SEÇMELER isimli 1-2-2-3-4 seri halinde 5 adet kitap, GENÇLERLE NUR DERSLERİ isimli kitap, HİDAYET YILDIZLARI isimli kitap, PRATİK İLMİHAL isimli 2 adet kitap, ŞUALAR isimli 2 adet kitap, SÖZLER isimli kitap, BARLA LAHİKASI isimli kitap, NAMAZ TESBİHATI isimli 5 adet kitap, SABAH AKŞAM DUALARI isimli 2 adet kitap, CEVŞEN-İ KEBİR isimli 3 adet kitap, YAKARIŞ isimli kitap, BİR KIRIK DİLEKÇE isimli 2 adet kitap, Diğer zaptolunmuştur.

T.C. ELAZIĞ 2. AĞIR CEZA MAHKEMESİ

Dosya-Karar No: 2017/145 Esas - 2018/236

-ASAYI MUSA isimli 2 adet kitap, LEM? alar isimli kitap, SÖZLER isimli 2 adet kitap, KÜÇÜK SÖZLER isimli 2 adet kitap, MEKTUP isimli kitap, HOCA ANNE VE AİLELERİ isimli kitap, MEKTUBAT isimli kitap, ASAYI MUSA isimli kitap, LEM? ALAR isimli kitap, UHUVED RİSALESİ isimli kitap, SEYDA isimli kitap, NAMAZ AŞIKLARI isimli 3 adet kitap, KÜÇÜK SÖZLER isimli kitap, EFENDİMİZİN RAMAZANI isimli kitap, TARİHÇE-İ HAYAT isimli kitap, İBRET LİK HATIRALAR isimli kitap, RIZAYU?S SALİHİN isimli kitap, İÇ DERİNLİKLERİ İLE HİZMET İNSANI isimli kitap, 6 adet SIZINTI dergisi, AK KÜHEYLAN VE ALAATTİNİN LAMBASI isimli kitap, GÜNE BAKAN ÇİÇEKLERİ isimli kitap, YAVUZ SULTAN SELİM isimli kitap, NURLARDAN SEÇMELER İSİMLİ 6 adet kitap, ALTIN NESİL isimli 3 adet kitap, LEMALAR isimli kitabın TCK'nun 54 maddesi uvarınca Müsaderesine

15 Temmuz 2016 sonrası "terör" soruşturması gerekçesiyle yapılan ikamet ve işyeri aramalarında bulunan yazılı ve dijital materyallere kolluk birimleri tarafından el konulmuştur. Suç teşkil etmeyen, yasal olarak basılmış kitap ve benzeri materyaller suç delili olarak tutanakla kayıt altına alınarak ilgili birimlere gönderilmiştir.

T.C.
KAYSERİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
KAÇAKÇILIK VE ÖRGÜTLÜ SUÇLAR BÜROSU

Sayı : 2016/37791 Soruşturma
Konu : El Koyma Talebi.

10/11/2016

NÖBETÇİ SULH CEZA HAKİMLİĞİ

İlgi :a)Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 28/07/2016 tarih ve 2016/3610 D. İş No'lu Kararı.
b) 03.10.2016 tarih ve 33265687- 19029- (12220)-2016/Suç No:60 sayılı yazısı.
İlgi (a) sayılı kararda, FETÖ/PDY terör örgütü lideri M.Fethullah GÜLEN'in halk üzerinde sempati toplamak, örgüte eleman kazandırmak amaçlarıyla yazdığı düşünülen tüm yayınlar hakkında Terörle Mücadele Yasası' nın 7/2 Basın Yasası' nın 25/2 ve Anayasanın 28. Maddeleri uyarınca basın, dağıtım ve satış yasağı getirilmesine, ele geçirilen kitap ve elektronik materyallere el konulmasına karar verildiği,
İlgi (b) yazıda Cumhuriyet Başsavcılığımızca (Anayasal Düzene karşı İşlenen Suçlar Bürosu) yürütülmekte olan bir soruşturma kapsamında; Kayseri Terörle Mücadele Şube Müdürlüğüne FETÖ/PDY soruşturmasının yakalanan elde edilen yayınların tetkikinin yapılarak yasak yayınlardan olup olmadığının tespit edilmesi istenildiği,
Konu ile ilgili olarak 08.11.2016 günü saat 10.00 sıralarında Güvenlik Dairesi Başkanlığı'nın polnet-4 sayfasında bulunan Toplatma Kararları isimli/klasörden yapılan sorgulamada;
FETÖ/PDY Terör örgütü lideri M. Fethullah GÜLEN'in yazarı olduğu kitaplar.
1-Anne ve Baba"Yaymevi Işık Yayınları."
2-Hazreti Muhammed "Yaymevi Nil A.Ş."
3-Sabah Akşam Zikirleri "Yaymevi Define Yayınları."
4-Kur'an-ı Hakım'e yaklaşımı "Yaymevi Nil A.Ş."
5-Ufuk Turu "Yaymevi Mega Basın Yayın tarafından basılan kitaplar hakkında;
Yasaklama ve toplatma kararı olmadığı tespit edildiği,
Bahse konu kitaplar Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü tarafından Cumhuriyet Başsavcılığımızın 2016/37791 nolu soruşturma sayılı dosyası delil olarak gönderildiğinden fiziki olarak gönderilemediği,
İlgi (a) sayılı yazıda, FETÖ/PDY terör örgütü lideri Fethullah GÜLEN'e ait kitaplara Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğince "Basım, Dağıtım ve Satış Yasağı Getirilmesi ve Ele Geçirilen Kitaplara El Konulması" kararı verildiği tespit edildiği,
Bu kapsamda;
FETÖ/PDY Terör örgütü lideri M. Fethullah GÜLEN'in yazarı olduğu kitaplar.
1-Anne ve Baba"Yaymevi Işık Yayınları."
2-Hazreti Muhammed "Yaymevi Nil A.Ş."
3-Sabah Akşam Zikirleri "Yaymevi Define Yayınları."
4-Kur'an-ı Hakım'e yaklaşımı "Yaymevi Nil A.Ş."
5-Ufuk Turu "Yaymevi Mega Basın Yayın tarafından basılan kitaplar hakkında;
Terörle Mücadele Yasasının 7/2, 5187 Sayılı Basın Kanununun 25/2 maddesi uyarınca yukarıda belirtilen kitapların ve tüm serilerinin BASIN, DAĞITIM VE SATIŞ YASAĞI GETİRİLMESİNE, ayrıca elde edilen kitaplara EL KONULMASINA,
Karar verilmesi kamu adına talep olunur.

SALİH KILIÇDAĞI 39604
Cumhuriyet Savcısı

 e-imzadır

T.C.
İSTANBUL
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
Terör ve Örgütlü Suçlar Soruşturma Bürosu

Soruşturma No : 2016/125152
Konu : Arama, El Koyma ve İnceleme Talebi

İSTANBUL NÖBETÇİ SULH CEZA HAKİMLİĞİNE

Cumhuriyet Başsavcılığımızca FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütüne Üye Olmak suçundan yürütülmekte olan adli soruşturmaya esas olmak üzere;

30.07.2016 tarihinde saat 10:15 sularında yapılan ihbar göre, Eserkent Mah. Gülner Sk. ta FETÖ/PDY Silahlı Terör Örgütü sözde liderinin yazını olduğu kitapların bulunduğu ihbar edildiği, kitaplar üzerinde yapılan parmak izi incelemesinde aşağıda kimlik ve adresleri yazılı şüphelilerin parmak izlerinin bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu itibarla, aşağıda açık kimlik bilgileri yazılı şüpheli/lerin yazılı adreslerinde ve müstemilatında, tespit edilecek araçlarında, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 20 ve 21. Maddeleri, 5271 sayılı CMK'nın 116, 118, 119 maddeleri uyarınca gece veya gündüzleyin, Kolluk Birimlerindeki iş yoğunluğu ve personel yetersizliği dikkate alınarak, karar tarihinden itibaren 5 gün içerisinde 1 defaya mahsus **ARAMA YAPILMASINA,**

Arama neticesinde elde edilmesi muhtemel, şüpheliye veya aynı çatı altında yaşayanların üzerinden veya bu kişilere ait veya bu kişilerin kullanımındaki suç esyası, cep telefonu, tablet, bilgisayar kütüğü, CD, DVD ve sair delil ve materyallere CMK'nın 123 ve devamı maddeleri ile Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliğinin 10. maddesi uyarınca ispat aracı olarak yararlı görülmesi ve esya müsaderesinin konusuna teşkil edebilecek durumda olması halinde **EL KONULMASINA,**

El konulan suç esyası, delil ve materyaller üzerinde, başka suretle delil elde etme imkânının bulunmaması nedeni ile Kriminal Polis Laboratuvarında, Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğünde, Adli Tıp Kurumunda veya inceleme hususunda uzmanlığı yetkili makamlarca belirlenmiş kurum veya kişiler tarafından, bilgisayar ve bilgisayar kütüklerindeki bütün verilerin yedeklenmesi yapılarak, şüphelinin ve aynı çatı altında yaşayanların kullandığı bilgisayar, bilgisayar programları ile bilgisayar kütüklerinde, hard disk, cep telefonu, hafıza kartı, flash disk, sim kart ve benzer veri depolamaya yarayan bilişim araçlarında arama yapılmasına, bilgisayar kayıtlarından kopya çıkartılmasına, bu kayıtların çözülerek metin haline getirilmesine, gerektiğinde bilgisayar, bilgisayar programları ve bilgisayar kütüklerine şifrenin çözülmemesinden dolayı girilememesi veya gizlenmiş bilgilere ulaşılamaması halinde çözümün yapılabilmesi ve gerekli kopyaların alınabilmesine, belge ve kağıtlar üzerinde **İNCELEMELER YAPILMASINA** karar verilmesi CMK'nın 67. ve devamı maddeleri, 122. maddesi ile 134. ve devamı maddeleri uyarınca kamu adına talep olunur. **09/03/2018**

OSMAN SAĞLAM 125950
İstanbul Cumhuriyet Savcısı

17 Aralık 2013 Yolsuzluk ve Rüşvet operasyonlarından sonra başlatılan "cadı avı" ve 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından siyasi iktidar tarafından oluşturulan korku atmosferinin etkisiyle insanlar bir zamanlar yasal olarak basılmış, bandrollü kitaplardan ve yasaklı yayınevlerine ait her türlü yayından kurtulmak, dolayısıyla "terör örgütü üyesi" sayılmamak için evlerinde veya işyerlerinde bulunan bu tür kitap ve yayınlardan kurtulmak istemişlerdir. Ancak bu çabalar bile cezai takibatla sonuçlanmıştır. Ekte yer alan Savcılık kararında görüleceği gibi, çöpe atılan kitaplar "ihbar" konusu olmuş ve kitaplarda parmak izi incelemesi yapılarak "suçlulara" ulaşılmıştır. Kitaplarda parmak izleri bulunan kişilerle ilgili olarak terör örgütü üyeliği suçlamasıyla dava açılmıştır.

3. BASINDA KİTAP YASAKLAMA/ İMHA HABERLERİ

17 Aralık 2013 ve sonrasında siyasi iktidarın müdahalesiyle yeniden şekillendirilen Yargının, ifadeyi açıklama ve yayma hürriyetini ihlal eden birçok kararı; evinde, işyerinde veya arabasında Gülen'e ait kitap bulunduran kişiler hakkında terör örgütü üyeliğinden davalar açılmasına ve cezalar verilmesine sebep olmuştur. Sonradan "yasaklı" kapsamına alınan kitap ve diğer materyallerden kurtulmak isteyen vatandaşlar, siyasi muhaliflerini kamuoyu gözünde şeytanlaştıran iktidarın telkin, teşvik ve destekleriyle ihbar müessesinin kurbanı olmuşlardır.

Aşağıda basında yer alan haberlerden derlenmiş örnekler yer almaktadır. Haberlerin içeriğinden kitap bulunduranın terör örgütü suçlamasının delili olarak kabul edilerek kişilerin suçlandığı ve masumiyet karinesi yok sayılarak afişe edildiği görülmektedir.

Takvim; Gülen'in kitaplarını evinden çıkarırken yakalanıp tutuklandı

Düzce'de, evinde Fethullah Gülen'e ait kitapları imha etmek için çıkarırken yakalanan 60 yaşındaki Y.Y. çıkarıldığı mahkemece tutuklandı. Konuralp Mahallesi'nde oturan Yılmaz Yazgeldi'nin, evindeki kitapları kolli ve çuvalarla çıkarıp aracına koyduğunu gören bir kişi polise haber verdi. Gelen polis ekiplerinin yaptığı incelemede kitapların Fethullahçı Terör Örgütü/ Paralel Devlet Yapılanması lideri Fethullah Gülen'e ait olduğu belirlendi. Yazgeldi gözlatına alınırken 1 poşet, 1 koli ve 2 çuval dolusu kitap ile 100'e yakın CD'ye el konuldu. CD'lerden bir kısmında Gülen'in sohbetleri olduğu belirlendi. Kitapları imha etmek için çıkardığını söyleyen Yazgeldi, emniyetteki işlemlerinden sonra adliyeye sevk edildi ve çıkarıldığı mahkemece tutuklandı. (21.07.2016) (27)

KÖPRÜ ALTINDA GÜLEN'E AİT CD VE KİTAPLAR ELE GEÇİRİLDİ

Keskin İlçe Jandarma Komutanlığı'na gelen bir ihbarı değerlendiren İl Jandarma Komutanlığı ekipleri, ilçeye bağlı Yenialibudak köyü köprüsü altında arama yaptı. Cumhuriyet savcısının talimatı doğrultusunda yaptıkları aramada ekipler, köprü altına atılmış FETÖ elebaşı Gülen'e ait 400 kitap, 80 CD, 5 kaset ve 20 cep cevşeni buldu. Güvenlik ekipleri tarafından başlatılan soruşturma devam ederken, ele geçirilen kitap, CD ve kasetlerin örgüte ait yurt ve derneklere örgüt elemanlarının eğitiminde kullanıldığı değerlendiriliyor.(13.08.2016) (30)

EVİNDE FETHULLAH GÜLEN'İN KİTAPLARI OLAN AZERİ SİYASETÇİ TUTUKLANDI

Azərbaycan Halk Cəhəsi'nin öndə gələn isimlərindən Faiq Amirov arabasında bulunan Fethullah Gülen kitabları gərəqə göstərilərək həbs cəzasına çarptırıldı. (22.08.2016) 31

TRT HABER; FETÖ KİTAPLARINDA POLİSİN PARMAK İZİ ÇIKTI

Samsun'da araziye atılan FETÖ'ye ait kitaplarda yapılan incelemede parmak izine rastlanan polis memuru ile lojistik firma çalışanı gözaltına alındı. (23.09.2016) (32)

KARS MANŞET; FETÖ'NÜN DEPOSU PATLATILDI!

Kars/Kağızman Cumhuriyet Savcılığı koordinesinde yürütülen soruşturmada İlçe Emniyet Müdürlüğü ekiplerince FETÖ mensuplarının örgütsel dokümanlarının bir depoda saklandığı belirlendi. Depoda gerçekleştirilen aramada FETÖ elebaşı Gülen'e ait kitapların da aralarında yer aldığı yaklaşık 10 bin kitap, çelik kasada saklanan bir dolarlık banknot, çok sayıda bilgisayar, CD ve örgütsel doküman bulundu. El konulan kitap ve dokümanlar, incelenmek üzere emniyete götürüldü. (17.11.2016) (33)

CUMHURİYET: ÇÖPTEKİ FETÖ KİTABINDA PARMAK İZİ ÇIKAN ÜNİVERSİTELİ GÖZALTINA ALINDI

Samsun'da çöpe atılan FETÖ'ye ait kitaplarda parmak izi çıktığı iddia edilen üniversite öğrencisi polis tarafından gözaltına alındı. Edinilen bilgiye göre, çöp konteynerine FETÖ'ye ait kitapların atıldığını fark eden vatandaşlar polise haber verdi. Samsun Emniyet Müdürlüğü Olay Yeri İnceleme Şube Müdürlüğü ekipleri, çöpteki kitap üzerinde yaptıkları parmak izi çalışması sonucu elde edilen parmak izinin üniversite öğrencisi 22 yaşındaki A.E.A. adlı genç bir kadına ait olduğunu tespit etti. A.E.A., Samsun Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü (TEM) ekipleri tarafından yakalanarak gözaltına alındı. (11.07.2017) (34)

YENİ DÜZEN; FETHULLAH GÜLEN'İN KİTABI YÜZÜNDEN TUTUKLANDI...

Fethullah Gülen'in kitabı yüzünden tutuklandı...Yeni Boğaziçi köyünde kiracı olarak kaldığı evden taşınırken almayı unuttuğu ve Fethullah Gülen'in yazarı olduğu 5 cilt halindeki "Sonsuz Nur" isimli kitaplar A.A'nın başına bela oldu. (09.09.2017) (35)

ANTALYA HÜRSES; ORMANDA FETÖ KİTAPLARI

Ormanda FETÖ Kitapları. Alanya Emniyet Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Grup Amirliği ekipleri Taşatan mevkiindeki ormanlık alanda FETÖ/PDY'nin elebaşına ait kitap, CD, kaset ve gazeteler olduğu bilgisi üzerine çalışma başlattı. Bölgede yapılan aramada ormanlık alana atılmış örgüte ait çok sayıda kitap, CD, kaset ve gazeteler bulundu. Toplanan dökümanlar polis merzine götürüldü (26.09.2017) (36)

BİLECİK HABER; FETÖ KİTAPLARI ELE GEÇİRİLDİ

Bilecik'te Jandarma ekipleri boş bir arazide bulunan iki çuval içerisinde FETÖ'ye ait 70 adet kitap ele geçirdi. (26.12.2017) (37)

**HABERLER.COM: BALIKESİR'DE (FETÖ) ELEBAŞINA AİT KİTAP
VE CD'LER DENİZDE BULUNDU**

Valilikten yapılan açıklamaya göre, Marmara Adası açıklarında balıkçılık yapan S.E, karides avladığı esnada algarna takımına siyah renkli büyük bir çantanın takıldığını fark etti. Çantanın içinde FETÖ elebaşı Fetullah Gülen'e ait kitap ve CD'ler olduğunu gören S.E, durumu polise bildirdi. Yapılan incelemede çoğunluğu Gülen'e ait 93 kitap, 12 CD ve 2 kaseti tespit eden polis ekipleri, bu materyalleri denize atan kişi ya da kişileri belirlemek için çalışma başlattı. (26.02.2019) (38)

MİLLİYET: SAMANLIKTAKI BULUNDU!

FETÖ'ye ait yasaklanmış kitaplar dokümanlar. Kütahya'nın Tavşanlı ilçesindeki bir köyde, Fetullahçı Terör Örgütü'ne (FETÖ) ait yasaklanmış kitaplar ve örgütsel dokümanlar ele geçirildi. (10.10.2019) (39)

BURSA HAKMİYET; GÜLEN'İN İMZASININ OLDUĞU SAATLE YAKALANDI

Mersin'de FETÖ/PDY'ye yönelik operasyon. Şüphelinin evinde, FETÖ elebaşı Fethullah Gülen imzalı saat, 51 yasaklı yayın kitap, dijital materyaller ve bir kısım notların yazıldığı not defterleri ele geçirildi. (15.06.2020) (40)

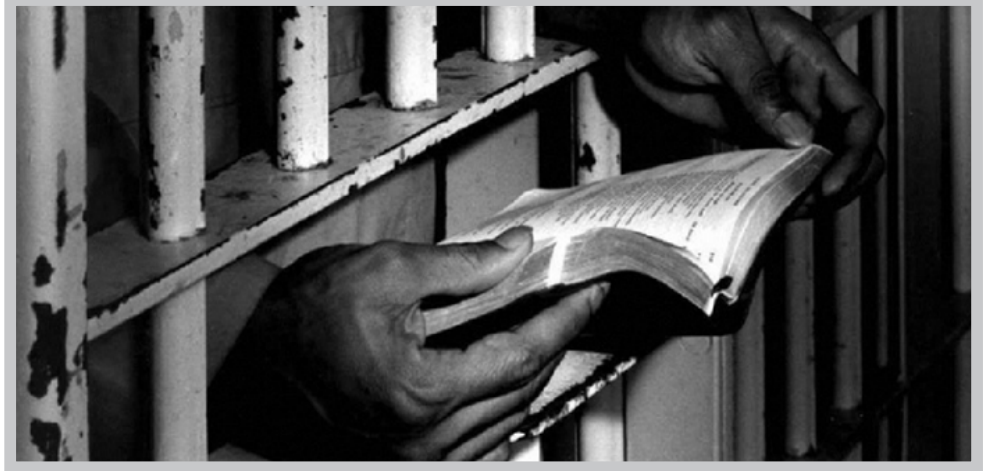

ESKİŞEHİR EXPRESS; ESKİŞEHİR'DE FETÖ SANIĞI AVUKATIN PARMAK İZİ TESPİT EDİLDİ

FETÖ/PDY üyesi olduğu gerekçesiyle hakkında açılan dava kapsamında yargılanan avukat Orhan Karakuş'un avukatı İbrahim Temur'un da aynı suçtan ceza aldığı ve dosyasının Yargıtay aşamasında olduğu tespit edildi. Mahkeme heyeti, avukata 1 yıl süreyle sanık avukatlığına yasaklama cezası verdi. Eskişehir Odunpazarı'nda bodrum katta ele geçirilen örgüt elebaşı Fetullah Gülen'in kitabından da Karakuş'un parmak izinin çıktığı tespit edildi. (07.12.2020) (41)

Yukarıda yer verilen olaylar yaşanan örnekten yalnızca bir kaçıdır ve söz konusu kitaplar 15 Temmuz tarihinden çok önce Devletin ilgili kurumları tarafından verilen bir izinle bandrollü bir şekilde basılan ve satışa sunulan kitaplardır. Bahse konu kitap ve diğer yayınlar, Anayasa ve Uluslararası Sözleşmelerle güvence

altına alınmış olan bilgi edinme özgürlüğü hakkı kapsamında satın alınmış kitaplardır. Bahse konu yayınların kısa bir zaman öncesine kadar siyasi iktidar yanlısı gazetelerde reklamı, tanıtımı, hatta övgüsü yapılmıştır. TBMM'nin kütüphanesinde de 64 adet Fetullah Gülen imzalı kitap bulunmuştur. (42)

4. CEZAEVLERİNDE KİTAP YASAKLARI VE ENGELLEMELER

Türkiye'nin pek çok cezaevinden kitap sınırlamaları, el koyma ve geri gönderme uygulamalarıyla ilgili mektuplar ve avukat beyanları basına, İnsan Hakları Derneği ve Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği raporlarına yansımıştır. Hakkında yasaklama kararı bulunmamasına rağmen bazı kitapların cezaevi idareleri tarafından alınmadığı, tutuklu ve hükümlülerin bu kitaplara ilişkin taleplerinin gerekçe gösterilmeden reddedildiği iddiaları gündeme getirilmiştir. (43)

Cezaevlerinin kitap alımının engellemesinde Adalet Bakanlığı'nın tüm cezaevlerine gönderdiği 25 Kasım 2016 tarihli ve 66708689- 204.08.00-E.3260/135460 sayılı yazısı kullanılmaktadır. Yazının içeriğinde, 'tutuklu ve hükümlülere ancak eğitim içerikli yayınların teslim edilebileceği, yabancı dildeki yayınların tümünün içeriklerinin denetleneceği ve eğer uygunsa teslim edilebileceği, Anayasa, TCK, CMK gibi yazılı mevzuatların ya da kurum kütüphanesinde bulunmayan kitaplar ve OHAL kararnamesi gibi bilgisayar ortamından çıktı alınabilecek mevzuatın

tın ücretlerinin hükümlü ve tutukluların emanet para hesabından karşılanması koşuluyla Ceza İnfaz Kurumu aracılığıyla teslim edilebileceği' belirtilmiştir. Bazı cezaevlerinin bu talimatı geniş yorumlamasıyla, kitapsız bırakma bir yaptırım olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Kitap yasaklarıyla ilgili basına ve raporlara yansıyan vakalardan bazı örnekler;

Silivri Cezaevi'nde;

■ Fehim Taştekin'in "Rojava Kürtlerin Zamanı" ve Murat Türk'ün "Köprüdeki Düşman" kitapları (44) ,

■ Dan Brown'un tüm dünyada çok satan kitabı "Da Vinci Şifresi" (Silivri Cezaevi'nin yayıncı "Altın Kitaplar"ı FETÖ ile ilişkilendirilen "Altın Nesil" ile karıştırılması sonucu) (45) ,

■ Silivri Cezaevi'nde CHP PM üyesi, eski İstanbul Milletvekili Eren Erdem'e gönderilen ve savunmasında ihtiyaç duyduğu kitaplar (46) ,

Diyarbakır D Tipi Cezaevi'nde;

■ "Ben de Sana Onu Söyleyecektim" ve "Alman İdeolojisi" isimli kitaplar (47),

■ Diyarbakır Cezaevi'ne nakledilen

mahkumun yanında getirdiği, HDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın çok satanlar listesinde yer alan öykü kitabı "Seher" (48),

■ "Karanlık Çökerken", "Umutsuzluğa Karşı İyimserlik", "İktidar Seçkinleri", "Robinson Crusoe", "Küçük Prens", "Ali Baba ve Kırk Haramiler", "Peter Pan", "Tom Sawyer" ve "Kanatların Gölgesinde" "Şengal Dile Gelirse" adlı kitaplar. (49)

Tekirdağ T Tipi Kapalı Cezaevi'nde;

■ Prof. Dr. Arman Kırım'ın "Mor İneğin Akıllısı", Honore de Balzac'ın dünya klasigi "Goriot Baba", Hans Magnus Enzensberger'in "Havana Duruşması", Manuel Tiago'nun "Yarın Bizimidir Yoldaşlar", John Steinbeck'in "Martin Eden", Nadiye Çobanoğlu'nun "Gerilla Tanya", Che Guevera'nın "Savaş Anıları", Ernst Peter Fischer'in "Leipzig Duruşması" ve Fyodor Gladkov'un "Çimento" kitapları ve el konan diğer kitaplar (Protesto halinde darp ve "sonunun Engin Çeber gibi olması" tehdidi. (50)

Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Cezaevi'nde;

■ Dışarıdan gönderilen kitaplar (Cezaevi yönetimi aracılığıyla, para ödenerek satın alınması talebiyle. (51)

Antalya L Tipi Cezaevi'nde;

■ Tutuklular için yakınlarının getirdiği kitaplar. (52)

■ Yazar Fırat Can'ın cezaevinde kaleme aldığı "Umuda Bir Ülke" ve "Mavi Ülke" kitapları. (53)

Bafra T Tipi Kapalı İnfaz Kurumu'nda;

■ Yazar Haydar Demir'e gönderilen, Adil Okay'ın "Arkası Yarın" adlı kitabı. (54)

Siverek Cezaevi'nde;

■ Nakledilen mahkumun yanında

getirdiği "Türkçe sözlük", Victor Hugo'nun "Sefiller"i ve "Osmanlı Tarihi" kitapları. (55)

Elazığ Cezaevi'nde;

■ Türkçe bilmeyen tutuklu Alman araştırmacıya gönderilen Almanca ve İngilizce kitaplar. (56)

Van Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde;

■ "Diren Sol Yanım" isimli kitap. Sosyalist edebi tarzda yazıldığı gerekçesiyle. (57)

Kırıkkale F Tipi Cezaevi'nde;

■ Aile, avukat ve ziyaretçilerin getirdiği kitap ve dergiler. (58)

Tokat T Tipi Cezaevi'nde;

■ Ailelerin getirdiği, postayla gelen, nakledilen mahkumların yanlarında getirdikleri kitap ve dergiler, Kürtçe-Türkçe sözlükler. (59)

Düzce Cezaevi'nde;

■ Muhafif bulunan kitap ve yayınlar ve başka bir hapisanenin "görölmüştür" damgası taşımayan tüm kitaplar. (60)

Denizli T Tipi Cezaevi'nde;

■ Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nin Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu ve Avrupa Birliği'nin katkılarıyla hazırladığı, mahkumlara haklarını ve ihlal durumunda yapmaları gerekenleri anlatan "Mahpus Hakları El Kitabı" ((61)

Kocaeli T Tipi Cezaevi'nde;

■ A.C. isimli şahısa eşinin getirdiği dua kitabı ve mesleki ders kitabı. (62)

Medyaya yansıyan haberlerden de anlaşıldığı üzere cezaevi idareleri çeşitli gerekçelerle kitaplara yasaklar getirmektedir.

5. HUKUKİ DURUM

T.C. Anayasası'nın 15. maddesi; yaşam hakkı, işkence ve kötü muamele yasağı, din, vicdan, düşünce ve kanaatleri açıklamaya zorlamama ve bunlardan dolayı kınanmama, suç ve cezaların geriye yürümezliği ilkesi ve masumiyet karinesi biçiminde beş hakkın askıya alınmasını yasaklamıştır. Madde hükümlerine göre, savaş, seferberlik, sıkıyönetim veya olağanüstü hallerde dahi kişi, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz.

"Düşünce ve kanaat hürriyeti" başlıklı Anayasa'nın 25. maddesi görüş sahibi olma özgürlüğü bakımından herhangi bir sınırlama sebebine yer vermemiştir. Dolayısıyla özel bir sınırlama sebebi ile sınırlanması mümkün değildir.

Olağanüstü yönetim usullerinde bazı haklar açısından yükümlülüklerin askıya alınması mümkün olsa da bu tür bir adımın AİHS'in 15. maddesine göre "durumun zorunluluklarının kesin

olarak gerektirdiği ölçüde" alınabilmesi mümkündür.

Basın Araçlarının Korunması başlıklı Anayasa'nın 30. maddesine göre; (Değişik: 7/5/2004-5170/4 md.) "Kanuna uygun şekilde basın işletmesi olarak kurulan basımevi ve eklentileri ile basın araçları, suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz." Kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme araçlarından yararlanma hakkını düzenleyen 31. maddesine göre ise; "Kişiler ve siyasî partiler, kamu tüzel kişilerinin elindeki basın dışı kitle haberleşme ve yayım araçlarından yararlanma hakkına sahiptir. Bu yararlanmanın şartları ve usulleri kanunla düzenlenir. (Değişik: 3/10/2001-4709/11 md.) Kanun, millî güvenlik, kamu düzeni, genel ahlak ve sağlığın korunması sebepleri dışında, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlere ulaşmasını ve kamuoyunun serbestçe oluşmasını engelleyici kayıtlar koyamaz" hükmünü haizdir.

Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın özgürlüğüne ilişkin hak ihlallerinde, yargı makamları tarafından, birtakım ifadelerin bağlamlarından kopartılarak incelenmesi Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddelerinde yer alan ilkele- rin uygulanmasında ve elde edilen bul- guların kabul edilebilir bir değerlendir- mesinin yapılmasında hatalı sonuçlara ulaşılmasına neden olabilmektedir. Bu çerçevede, bir düşünce açıklamasının, ifade edildiği bağlamdan koparıldığında "milli güvenlik" için bir tehlike oluşturma- sı, bu ifadeye yönelik bir müdahaleyi tek başına haklı çıkartmamaktadır. AİHM yerleşik içtihatlarında; düşünce açıklamalarına ilişkin söz veya metin- lerin bütünüyle ele alındığında şiddeti teşvik edip etmediğinin belirlenmesi için, söz ve açıklamalarda kullanılan terim- lerin ve hangi bağlamda yazıldıklarının dikkate alınmasının uygun olacağını her zaman vurgulamıştır. (Özgür Gündem/ Türkiye, B. No: 23144/93, 16/3/2000 Ş 63; Süre/Türkiye, B. No: 24762/94, 8/7/1999 Ş 12, 58) (63)

Adaletin düzgün bir şekilde yerine getirilmesini sağlayan faktörlerden birini de mahkemelerin ve yargı yerlerinin verdikleri kararlarda yeterince gerekçe göstermeleri oluşturur. Anayasa'nın 141. Madde gerekçesinde; "Kararın hangi temele dayandığının yeterince açık olarak belirtilmesi, hakkaniyete uygunluğun denetimini sağlamak için önemlidir" denmektedir. Gerekçeli karar verme yükümlülüğünün bir diğer dayanağını da tarafların, iddiaların kurallara uygun olarak incelenip incelenmediğini bilmelerinin Mahkemelere olan güvenin sağlanması açısından önemli olması oluşturmaktadır.

Gerekçe gösterme ödevinin kapsa-

mı, kararın niteliğine göre değişir ve bu ödevin kapsamı somut olayın içerisinde bulunduğu koşulların değerlendirilme- siyle belirlenebilir. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrası mahkemeleri verdikleri kararlar için gerekçe göster- mekle yükümlü tutmaktadır. (64)

AİHM, 11 Ekim 2001 tarihinde, Muş Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı kolluk kuvvetleri tarafından dernek binasında yapılan arama sonucunda 15- 21 Eylül 2001 tarihli "Yedinci Gündem" isimli haftalık gazete ve 29 Eylül-5 Ekim 2001 tarihli gazete eki ile ilgili olarak İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin verdiği 16 Eylül 2001 ve 29 Eylül 2001 tarihli toplatma kararları olduğundan bahisle, yasak yayın bulundurmamak suçundan başvuran hakkında para cezasına hük- medilmesine ve başvuranın üç ay hapis cezasına mahkum edilmesine ilişkin Salihoğlu/Türkiye65 başvurusu (Baş- vuru no:1606/03) davasında; Anayasa ve AİHS ile güvence altına alınan bilgi edinme özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür. AİHM, mevcut dava koşullarında, başvuranın, eski Türk Ceza Kanunu'nun 526. maddesi uyarınca ihtilafli yayınları bulundurmanın cezaya yol açabileceğini "makul bir ölçüde" öngöremediğini, bu koşullarda, öngö- rülebilirlik gereğine riayet edilmediğini ve sonuç olarak, müdahalenin "yasa" ile öngörülmediği sonucuna ulaştığını belirtmiş ve AİHS'in 10. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

AİHM ifade özgürlüğünün ihlali iddialarını denetlerken, ifade açıklama- larının şiddet veya başkaldırıya teşvik edip etmediğini ya da nefret içeren bir söyleminin bulunup bulunmadığını araştırılmasını istemektedir. Yine, ifade açıklamaları değerlendirilirken, içerisin-

de bulunulan koşullar da gözetilmelidir. (Bkz. Sürek-Türkiye 66, Gerger-Türkiye 67 kararları).

Anayasa Mahkemesi'ne Abdullah Öcalan tarafından; basılmakta olan kitabı hakkında Mahkemece el koyma kararı verilmesi ve bu karara yönelik itirazının reddedilmesi sonucunda, Anayasa'nın 25., 26., 90. ve 141. maddelerinin ihlal edildiği gerekçesiyle yapılan bireysel başvuruya ilişkin olarak (Başvuru No:2013/409) Anayasa Mahkemesi'nce 25/06/2014 tarihinde verilen kararda, başvurunun Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir. (68)

İlgili kararın gerekçesinde yer alan; "Söz konusu kitaba yönelik toplatılma, el konulma ve imha işlemleri nedeniyle başvurunun düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğüne bir müdahalenin yapılmış olduğu açıktır. Öte yandan haberlerin, düşüncelerin ve bilgilerin serbestçe ve önceden bir kontrole tabi olmadan basılabilmesi basın özgürlüğünün bir parçası olduğu gibi, basılı eserlerin serbestçe dağıtılabilmesi de aynı özgürlüğün ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle başvuruya konu basılmış eserin dağıtımının yasaklanması ve toplatılması ile başvurunun düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ve bu kapsamda basın özgürlüğüne yönelik bir müdahale yapılmıştır. Kitap bir bütün olarak incelendiğinde şiddeti övdüğü; başvurunun kavramsallaştırmasına göre "önümüzdeki süreçte" kişileri terör yöntemlerini benimsemeye başka bir deyişle şiddet kullanmaya, nefrete, intikam almaya veya silahlı direnişe tahrik ve teşvik ettiği yönünde değerlendiril-

dirilmemiştir. Aksine, bir süredir güvenlik güçleri ile silahlı çatışmaların olmadığı bir ortamda başvuru, kendi bakış açısıyla Kürt meselesini analiz etmekte; silahlı çatışmaya son verilmesini ve demokratik çözüm konusunda uzlaşılmasını talep etmektedir. Başvurucunun kitapta dile getirdiği meseleler gibi kamunun çıkarlarına ilişkin siyasi açıklamalar veya toplumsal sorunlara ilişkin tartışmaların sınırlanmasında kamusal yetki kullanan makamların çok dar bir takdir aralığı olduğuna işaret etmek gerekir. Kamu otoriteleri veya toplumun birmlerini haklı göstermediği ve nefret duygusunun oluşmasını desteklemediği sürece (bkz. 105) sınırlama getirilemez.

İlgili kararın gerekçesinde yer alan; "Söz konusu kitaba yönelik toplatılma, el konulma ve imha işlemleri nedeniyle başvurunun düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğüne bir müdahalenin yapılmış olduğu açıktır. Öte yandan haberlerin, düşüncelerin ve bilgilerin serbestçe ve önceden bir kontrole tabi olmadan basılabilmesi basın özgürlüğünün bir parçası olduğu gibi, basılı eserlerin serbestçe dağıtılabilmesi de aynı özgürlüğün ayrılmaz bir parçasıdır. Bu nedenle başvuruya konu basılmış eserin dağıtımının yasaklanması ve toplatılması ile başvurunun düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ve bu kapsamda basın özgürlüğüne yönelik bir müdahale yapılmıştır. Kitap bir bütün olarak incelendiğinde şiddeti övdüğü; başvurunun kavramsallaştırmasına göre "önümüzdeki süreçte" kişileri terör yöntemlerini benimsemeye başka bir deyişle şiddet kullanmaya, nefrete, intikam almaya veya silahlı direnişe tahrik ve teşvik ettiği yönünde değerlendiril-

Aksine, bir süredir güvenlik güçle-

ri ile silahlı çatışmaların olmadığı bir ortamda başvuru, kendi bakış açısıyla Kürt meselesini analiz etmekte; silahlı çatışmaya son verilmesini ve demokratik çözüm konusunda uzlaşılmasını talep etmektedir. Başvurucunun kitapta dile getirdiği meseleler gibi kamunun çıkarlarına ilişkin siyasi açıklamalar veya toplumsal sorunlara ilişkin tartışmaların sınırlanmasında kamusal yetki kullanan makamların çok dar bir takdir aralığı olduğuna işaret etmek gerekir. Kamu otoriteleri veya toplumun bir kesimi için hoş olmayan düşüncelere, şiddeti teşvik etmediği, terör eylemlerini haklı göstermediği ve nefret duygusunun oluşmasını desteklemediği sürece (bkz. Ş 105) sınırlama getirilemez. Bu sebeple, başvuruya konu kitabın toplatılmasına gerekçe gösterilen nedenlerin başvuruçunun düşüncesi açıklama ve yayma özgürlüğü ve bu kapsamda basın özgürlüğüne yönelik müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli ve ölçülü olmadığı sonucuna varılmıştır. Yukarıdaki hususlar dikkate alındığında, bir koruma tedbiri niteliğindeki el koyma kararına dayanılarak söz konusu kitapların toplanmasının ve toplanan kitapların bir kısmının kanunda öngörülen usule uyulmaksızın imha edilmesinin amaçlanan hedefler açısından orantısız olduğu ve bu bağlamda demokratik bir toplumda gerekli ve ölçülülük ilkesine uygun olmadığı kanaatine varılmıştır. Bu sebeplerle başvuruçunun Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan düşüncesi açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir." şeklindeki ifadeler de göstermektedir ki, raporun konusu olan sıralı eylemlerin meydana gelmesinde, iç hukukun en üst mercii olan Anayasa Mahkemesi tarafından esas alınan hukuki kriterlerin

hepsi yok sayılarak bir dizi ihlalin oluşmasına yol açılmıştır.

6. SONUÇ

Fikir ve düşüncelere, şiddeti teşvik etmediği, terör eylemlerini haklı göstermediği ve nefret duygusunun oluşmasını desteklemediği sürece sınırlama getirilemez. Raporun konusunu oluşturan yasaklı yayınlar, tamamen bir anayasal hak olan düşüncesi açıklama ve yayma özgürlüğü kapsamında kalmaktadır.

Yasaklanan yayınların tamamı, dinsel, sosyal, tarihsel ve kültürel içerikli olup, cebir ve şiddete tahrik ve/veya teşvik niteliği taşımamaktadır. Bu sebeple, söz konusu yayınların yasaklanmasına neden olan gerekçenin açıkça hukuka aykırı olmasından dolayı, düşüncesi açıklama ve yayma özgürlüğüne yönelik bir müdahale olduğu kuşkusuzdur.

İfade özgürlüğü krizi artık Türkiye'deki hukuk devleti krizi ve son dönem Anayasanın uygulanmaması ile başlayan Anayasal krizle doğrudan bağlantılı hale gelmiş durumdadır. Bu nedenle, sorunun çözümünün, bir an evvel hukuk devletine geri dönmek şeklinde olduğunun kabulü gerekmektedir.

Cebir ve şiddete teşvik etmeyen kitapları bulunduranın, okumanın terör örgütü üyeliği delili olarak kabul edilmesi ve bu gerekçeyle kişilerin cezalandırılması uygulamasına da derhal son verilmelidir.

Kitap yasaklamak, kitapları yakmak sıradan bir eylem olarak değerlendirilemez. Alman Ozan Heinrich Heine'nin dediği, "kitapları yakanlar bir gün insanları da yakar" sözü asla unutulmalıdır.

Referanslar

1. https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BC-rkiye%27de_yasaklanan_kitaplar
2. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/12-eylul-darbesinin-30-yili-177206>
3. Tanıkların anlatımıyla; https://youtu.be/eZTDu_AU79k
4. https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_1959_2020_ENG.pdf
5. https://www.englishpen.org/wp-content/uploads/2020/07/Turkey_Freedom_of_Expression_in_ Jeopardy_TUR.pdf
6. <https://rsf.org/en/taxonomy/term/145>
7. <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/koza-ipek-holdinge-kayyum-atandi-40006320>
8. <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201603041021301697-zaman-gazetesi-polis-mudahale/>
9. <https://www.milliyet.com.tr/yerel-haberler/istanbul/feza-gazetecilik-a-s-ye-kayyum-atandi-11247867>
10. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/kaynak-holdinge-el-konuldu-her-bir-kayyuma-105-bin-lira-maas-422609>
11. <https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/kaynak-holding-ve-sirketlerine-kayyum-40015418>
12. <https://turkyaybir.org.tr/wp-content/uploads/2021/03/Yayinlama-Ozgurlugu-Raporu-2016.pdf>
13. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/kaynak-holding-yonetim-kurulu-baskani-okumus-sadelestirilmis-risalelerin-toplatilmasina-karar-verildi/531384>
14. 1 Ağustos 2019 tarihinde Medyaya yansıyan rakamdır.
15. Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un açıklaması; <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/feto-baglanti-kitaplara-imha-41290003>
16. <https://bianet.org/bianet/medya/203283-sendika-org-a-62-erisim-engeli>
17. <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/feto-baglanti-kitaplara-imha-41290003>
18. <https://www.star.com.tr/politika/erdogandan-fetonun-gunah-galerisi-talimati-haber-1131044/>
19. <https://www.yeniakit.com.tr/haber/teroristbasi-fetullah-gulenin-kitaplari-nasil-temizlenecek-200121.html>
20. <http://www.meb.gov.tr/ders-kitap-inceleme-yerli-ve-mill-yazilim-programiyela-yapilacak/haber/15798/tr>
21. https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_analysis_2020_ENG.pdf
22. https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_2020_ENG.pdf
23. https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_violation_2020_ENG.pdf
24. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22fulltext%22:%22CASE%20OF%20M%C3%9CD%C3%9CR%20DUMAN%20v.%20TURKEY%20Turkish%20Translation%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Justice%22%22,%22document-collectionid%22:%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22,%22i-temid%22:%22001159953%22}}>
25. <https://rsf.org/en/ranking/2021>
26. <https://tr.euronews.com/2021/03/04/freedom-house-raporu-turkiye-195-ulke-nin-bulundugu-ozgurluk-s-ralamas-n-da-146-s-rada>
27. <https://www.takvim.com.tr/guncel/2016/07/21/gulenin-kitaplarini-evinden-cikarirken-yakalanip-tutuklandi>
28. <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/adiyamanda-copte-feto-kitaplari-bulundu-263047.html>
29. <https://www.omedyam.com/fetoye-ait-cok-sayida-kitap-ele-gecirildi-61465/>
30. <https://www.omedyam.com/kopru-altinda-gulene-ait-cd-ve-kitaplar-ele-gecirildi-63389/>
31. <http://ilerihaber.org/icerik/evinde-fetullah-gulenin-kitaplari-olan-azeri-siyasetci-tutuklandi-58777.html>
32. <https://www.trthaber.com/haber/turkiye/feto-kitaplarinda-polisin-parmak-izi-cikti-273147.html>
33. <http://www.karsmanset.com/haber/fetonun-deposu-patlatildi-36376.htm>
34. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/copteki-feto-kitabinda-parmak-izi-cikan-universiteli-gozaltina-alindi-779017>
35. <http://www.yeniduzen.com/fetullah-gulenin-kitabi-yuzunden-tutuklandi-93740h.htm>
36. <https://www.antalyahurses.com/ormanda-feto-kitaplari/431714/>
37. <https://www.bilecikhaber.com.tr/feto-kitaplari-ele-gecirildi-327526h.htm>
38. <https://www.haberler.com/feto-elebasina-ait-kitaplar-denizden-cikti-11783040-ha>

KİTAP YASAKLAMA RAPORU

35

beri/

39. <https://www.milliyet.com.tr/gundem/samanlikta-bulundu-fetoye-ait-yasaklanmis-kitaplar-dokumanlar-6052735>

40. <https://www.bursahakimiyet.com.tr/haber/feto-elebasi-gulen-in-imzasinin-oldugu-saatle-yakalandi-378209.html>

41. <https://www.eskisehirekspres.net/asayis/eskisehirde-feto-sanigi-avukatin-parmak-izi-tespit-edildi-h36259.html>

42. <https://www.evrensel.net/haber/287310/tbmm-kutuphanesindeki-gulen-kitaplari-kaldirildi>

43. http://cisst.org.tr/wp-content/uploads/2020/07/hapishanelerde_ifade_ozgurlugu_internet.pdf

44. <https://www.gazeteduvar.com.tr/adalet-bakanligi-pek-cok-kitabin-yasakli-oldugu-cezaevleri-icin-kitap-kampanyasi-baslatti-haber-1523903>

45. <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2017/11/19/da-vincinin-sifresi-kitabi-silvri-cezaevine-alinmadi>

46. <https://www.gazeteduvar.com.tr/gundem/2018/09/15/chpli-yarkadas-eren-erdem-cezaevleri- verilmiyor>

47. <https://www.evrensel.net/haber/330517/tutuklu-yazarimiz-yusuf-karatasakitap-okuma-engeli>

48. <https://www.amerikaninsesi.com/a/demirtasin-kitabina-cezaevi-yasagi/4071342.html>

49. <https://susma24.com/cezaevinde-guvenlik-gerekesiyle-kitap-yasagi/>

50. http://turkyaybir.org.tr/wp-content/files_mf/1545821365dusunceifaderapor_2018_weblink.pdf

51. <http://yeniyasamgazetesi2.com/tekirdag-2-nolu-f-tipi-cezaevindeki-durum-iceriden/>

52. <https://www.evrensel.net/haber/341636/antalya-cezaevine-kitap-ve-dergi-girisi-yasak>

53. <https://www.evrensel.net/haber/341636/antalya-cezaevine-kitap-ve-dergi-girisi-yasak>

54. <https://www.birgun.net/haber/cezaevine-gonderilen-kitaba-mustahcen-engellemesi-194215?amp>

55. http://turkyaybir.org.tr/wp-content/files_mf/1545821365dusunceifaderapor_2018_

weblink.pdf

56. <https://www.evrensel.net/haber/359311/tutuklu-gazeteci-gules-kurtce-kitap-ve-mektuplar- verilmiyor>

57. <https://www.indyturk.com/node/104346/haber/tutuklulardan-tbmm%E2%80%99ye-cezaevi- raporu-kitaba-yasak-gazete-sayfas%C4%B1na-sans%C3%BCr>

58. <https://www.ihd.org.tr/2018-yili-3-aylik-ocak-subat-mart-cezaevlerinde-hak-ihlalleri-raporu-ic- anadolu-bolge-si-hapishaneleri/>

59. <https://gorulmustur.org/icerik/tokat-t-tipi-cezaevinde-cok-ciddi-hak-gasplariyla-yuz-yuzeyiz>

60. http://turkyaybir.org.tr/wp-content/files_mf/1545821365dusunceifaderapor_2018_weblink.pdf

61. <https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/devlet-destegiyle-cikan-mahpus-haklari-kitabi- cezaevinde-yasak-809218>

62. <https://www.demokrathaber.org/guncel/mahkeme-cezaevlerinde-gazete-ve-kitap-yasal-hak-h83775.html>

63. <https://hudoc.echr.coe.int/fre#%22itemid%22:%22001-62993%22>

64. T.C. Anayasası Madde 141/3: "Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır." <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf>

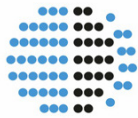
65. <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf?library=ECHR&id=001124556&filename=CASE%20 OF%20SAL%u0130HO%u011ELU%20v.%20TURKEY%20%20%5BTurkish%20Translation%5D%20summary%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Foreign%20Affairs.pdf>

66. [file:///C:/Users/nanaa/Downloads/CASE%20OF%20S_REK%20AND%20_ZDEMIR%20%20v.%20 TURKEY%20-%20 \[Turkish%20Translation\]%20summary%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Foreign%20Affairs.pdf](file:///C:/Users/nanaa/Downloads/CASE%20OF%20S_REK%20AND%20_ZDEMIR%20%20v.%20 TURKEY%20-%20 [Turkish%20Translation]%20summary%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Foreign%20Affairs.pdf)

67. <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf?library=ECHR&id=001141253&filename=CASE%20 OF%20GERGER%20 v.%20TURKEY%20-%20%5BTurkish%20 Translation%5D%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Foreign%20Affairs.pdf>

68. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2013/409?Dil=tr>

İnanıyoruz ki,
ancak ötekilerin hak ve özgürlüklerini
savunabildiğimiz ölçüde insan olabiliriz.

INTERNATIONAL
Journalists
INTERNATIONAL JOURNALISTS ASSOCIATION

info@solidaritywithothers.com | www.internationaljournalists.org